

ایران در جنگ جهانی دوم

شیدا صابری

دبیر مجموعه: بهزاد کریمی

فهرست

- ۶. رویدادهای مهم ایران و جهان در جنگ جهانی دوم.....
- ۹. سخن دبیر مجموعه.....
- ۱۱. پیشگفتار.....
- ۱. جنگ رؤیای جنگ می سازد.....
- ۲. ایران: حلقه دفاع و راه امن.....
- ۳. «مرده بادا پادشاه صیفی کار بادمجان فروش!».....
- ۴. «وز پی نان، ناله‌های خلق بی حکمت نبود».....
- نگاه آخر.....
- منابع.....
- نمایه.....

رویدادهای مهم ایران و جهان در جنگ جهانی دوم

۱۳۱۸ ه.ش	۱۳۱۹ ه.ش	۱۳۲۰ ه.ش	۱۳۲۱ ه.ش	۱۳۲۲ ه.ش	۱۳۲۳ ه.ش	۱۳۲۴ ه.ش	۱۳۲۵ ه.ش
۹ شهریور ۱۳۱۸ / ۱ سپتامبر ۱۹۳۹	۹ شهریور ۱۳۱۸ / ۱ سپتامبر ۱۹۳۹	۲۱ فروردین ۱۳۱۹ / ۱۰ آوریل ۱۹۴۰	۷ شهریور ۱۳۲۰ / ۲۹ اوت ۱۹۴۱	۴ مرداد ۱۳۲۳ / ۲۶ اوت ۱۹۴۴	۴ مرداد ۱۳۲۳ / ۲۶ اوت ۱۹۴۴	۱۱ مرداد ۱۳۲۴ / ۲ اوت ۱۹۴۵	۱۰ بهمن ۱۳۲۴ / ۳۰ ژانویه ۱۹۴۶
حمله آلمان به لهستان.	اعلام بی طرفی ایران در جنگ جهانی دوم از سوی وزیر امور خارجه ایران خطاب به سفارت ایران در لندن.	موهوم خواندن بی طرفی مطلق دولت های کوچک در میدان جنگ در سرمقاله ایروستیا.	آغاز مذاکرات دولت جدید با متفقین.	درگذشت رضاشاه در ژوهانسبورگ.	تصمیم کنفرانس پوتسدام درباره ایران.	تصمیم کنفرانس پوتسدام درباره ایران.	صدور نخستین قطعنامه شورای امنیت در مورد شکایت ایران از شوروی.
۹ شهریور ۱۳۱۸ / ۱ سپتامبر ۱۹۳۹	۱۱ شهریور ۱۳۱۸ / ۳ سپتامبر ۱۹۳۹	۳۱ خرداد تا ۳ تیر ۱۳۱۹ / ۲۱ تا ۲۴ ژوئن ۱۹۴۰	۲۵ شهریور ۱۳۲۰ / ۱۶ سپتامبر ۱۹۴۱	۲۰ شهریور ۱۳۲۳ / ۱۱ سپتامبر ۱۹۴۴	۲۰ شهریور ۱۳۲۳ / ۱۱ سپتامبر ۱۹۴۴	۱۲ شهریور ۱۳۲۴ / ۳ سپتامبر ۱۹۴۵	۱ فروردین ۱۳۲۵ / ۲۰ مارس ۱۹۴۶
اعلام بی طرفی ایران در جنگ جهانی دوم از سوی وزیر امور خارجه ایران خطاب به سفارت ایران در لندن.	اعلان جنگ انگلیس و فرانسه به آلمان و آغاز جنگ جهانی دوم.	گردهمایی افسران ستاد نیروهای نظامی انگلیس در بمبئی برای تعیین نهایی طرح تجاوز به ایران و تصرف پالایشگاه آبادان.	استعفای رضاشاه.	ورود کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه شوروی به تهران به منظور اخذ امتیاز نفت شمال.	ورود کافتارادزه معاون کمیساریای امور خارجه شوروی به تهران به منظور اخذ امتیاز نفت شمال.	شورش فرقه دموکرات در آذربایجان.	اولتیماتوم ترومن به استالین در مورد لزوم تخلیه ایران از نیروهای شوروی.
۱۱ شهریور ۱۳۱۸ / ۳ سپتامبر ۱۹۳۹	۱۱ شهریور ۱۳۱۸ / ۳ سپتامبر ۱۹۳۹	۲۸ تیر ۱۳۱۹ / ۱۹ ژوئیه ۱۹۴۰	۱۶ آذر ۱۳۲۰ / ۷ دسامبر ۱۹۴۱	۱۱ آذر ۱۳۲۳ / ۲ دسامبر ۱۹۴۴	۱۱ آذر ۱۳۲۳ / ۲ دسامبر ۱۹۴۴	۲۶ آبان ۱۳۲۴ / ۱۷ نوامبر ۱۹۴۵	۱۵ فروردین ۱۳۲۵ / ۴ آوریل ۱۹۴۶
دستگیری محسن جهانسوزی و تعدادی از نظامیان طرفدار آلمان.	دستگیری محسن جهانسوزی و تعدادی از نظامیان طرفدار آلمان.	حمله رادیو آلمان به رضاشاه و سلطنت او.	مراسم تحلیف محمدرضا در مجلس شورای ملی و ورود نیروهای شوروی و بریتانیا به تهران.	تصویب قانون منع اعطای نفت به بیگانگان در مجلس شورای ملی.	تصویب قانون منع اعطای نفت به بیگانگان در مجلس شورای ملی.	ممانعت شوروی از ورود نیروهای اعزامی ایران به آذربایجان.	امضای توافقنامه قوام-سادیکیف.
۸ آذر ۱۳۱۸ / ۳۰ نوامبر ۱۹۳۹	۸ آذر ۱۳۱۸ / ۳۰ نوامبر ۱۹۳۹	۲۰ اسفند ۱۳۱۹ / ۱۱ مارس ۱۹۴۱	۹ بهمن ۱۳۲۰ / ۲۹ ژانویه ۱۹۴۲	۲۲ بهمن ۱۳۲۳ / ۱۱ فوریه ۱۹۴۵	۲۲ بهمن ۱۳۲۳ / ۱۱ فوریه ۱۹۴۵	۲۱ آذر ۱۳۲۴ / ۱۲ دسامبر ۱۹۴۵	۱۹ اردیبهشت ۱۳۲۵ / ۹ مه ۱۹۴۶
حمله نیروهای شوروی به فنلاند و مقاومت اسکی بازان فنلاندی معروف به «مرگ سفید».	حمله نیروهای شوروی به فنلاند و مقاومت اسکی بازان فنلاندی معروف به «مرگ سفید».	تصویب قانون «وام و اجاره» در کنگره آمریکا.	امضای پیمان سه جانبه اتحاد میان ایران، شوروی و بریتانیا.	پایان کنفرانس سران سه کشور آمریکا، انگلیس و شوروی در پالتا.	پایان کنفرانس سران سه کشور آمریکا، انگلیس و شوروی در پالتا.	سقوط تبریز و تشکیل حکومت خودمختار آذربایجان.	تخلیه کامل ایران از نیروهای شوروی.
۱۲ شهریور ۱۳۱۸ / ۱ ژانویه ۱۹۴۰	۱۲ شهریور ۱۳۱۸ / ۱ ژانویه ۱۹۴۰	۲۰ فروردین ۱۳۲۱ / ۹ آوریل ۱۹۴۲	۱۰ بهمن ۱۳۲۱ / ۳۰ ژانویه ۱۹۴۳	۱۷ اردیبهشت ۱۳۲۴ / ۷ مه ۱۹۴۵	۱۷ اردیبهشت ۱۳۲۴ / ۷ مه ۱۹۴۵	۲۱ آذر ۱۳۲۴ / ۱۲ دسامبر ۱۹۴۵	۲۳ خرداد ۱۳۲۵ / ۱۳ ژوئن ۱۹۴۶
پیشنهاد محمدعلی مقدم، سفیر ایران در انگلیس، به وزارت خارجه انگلیس برای بستن یک پیمان دفاعی محرمانه میان ایران و انگلیس.	پیشنهاد محمدعلی مقدم، سفیر ایران در انگلیس، به وزارت خارجه انگلیس برای بستن یک پیمان دفاعی محرمانه میان ایران و انگلیس.	قطع مناسبات سیاسی ایران و ژاپن.	آغاز به کار آرتور میلسپو در ایران.	تسلیم بی قید و شرط آلمان و پایان جنگ جهانی دوم در اروپا.	تسلیم بی قید و شرط آلمان و پایان جنگ جهانی دوم در اروپا.	سقوط تبریز و تشکیل حکومت خودمختار آذربایجان.	امضای توافقنامه ۹ ماده‌ای میان دولت مرکزی و جعفر پیشه‌وری.
۲۲ اسفند ۱۳۱۸ / ۱۳ مارس ۱۹۴۰	۲۲ اسفند ۱۳۱۸ / ۱۳ مارس ۱۹۴۰	۱۲ فروردین ۱۳۲۰ / ۱ آوریل ۱۹۴۱	۱۰ بهمن ۱۳۲۱ / ۳۰ ژانویه ۱۹۴۳	۲۹ اردیبهشت ۱۳۲۴ / ۱۹ مه ۱۹۴۵	۲۹ اردیبهشت ۱۳۲۴ / ۱۹ مه ۱۹۴۵	۲۱ آذر ۱۳۲۴ / ۱۲ دسامبر ۱۹۴۵	۲۳ خرداد ۱۳۲۵ / ۱۳ ژوئن ۱۹۴۶
تیرباران محسن جهانسوزی در پی محاکمه صحرائی در دادگاه نظامی.	تیرباران محسن جهانسوزی در پی محاکمه صحرائی در دادگاه نظامی.	کودتا در عراق.	آغاز به کار آرتور میلسپو در ایران.	نخستین یادداشت ایران به سه دولت بزرگ درباره تخلیه خاک ایران.	نخستین یادداشت ایران به سه دولت بزرگ درباره تخلیه خاک ایران.	سقوط تبریز و تشکیل حکومت خودمختار آذربایجان.	امضای توافقنامه ۹ ماده‌ای میان دولت مرکزی و جعفر پیشه‌وری.
۲۰ فروردین ۱۳۱۹ / ۹ آوریل ۱۹۴۰	۲۰ فروردین ۱۳۱۹ / ۹ آوریل ۱۹۴۰	۳ شهریور ۱۳۲۰ / ۲۵ اوت ۱۹۴۱	۱۷ شهریور ۱۳۲۲ / ۹ سپتامبر ۱۹۴۳	۲۹ شهریور ۱۳۲۲ / ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۳	۲۹ شهریور ۱۳۲۲ / ۱۴ سپتامبر ۱۹۴۳	۲۱ آذر ۱۳۲۴ / ۱۲ دسامبر ۱۹۴۵	۲۳ خرداد ۱۳۲۵ / ۱۳ ژوئن ۱۹۴۶
حمله نیروهای آلمان به دانمارک و نروژ و تصرف دو کشور در مدتی کوتاه.	حمله نیروهای آلمان به دانمارک و نروژ و تصرف دو کشور در مدتی کوتاه.	تهاجم گسترده نیروهای شوروی و بریتانیا به ایران.	آغاز به کار آرتور میلسپو در ایران.	نخستین یادداشت ایران به سه دولت بزرگ درباره تخلیه خاک ایران.	نخستین یادداشت ایران به سه دولت بزرگ درباره تخلیه خاک ایران.	سقوط تبریز و تشکیل حکومت خودمختار آذربایجان.	امضای توافقنامه ۹ ماده‌ای میان دولت مرکزی و جعفر پیشه‌وری.